

CUVÂNT ÎNAINTE

LITUA – 130 DE ANI DE DIALOG INTELECTUAL, RIGOARE ȘTIINȚIFICĂ ȘI DESCHIDERE INTERDISCIPLINARĂ

Sărbătorirea a 130 de ani de la apariția primului număr al publicației *Litua* reprezintă nu doar un moment jubiliar de o importanță deosebită, ci și un act de profundă reverență în fața unei moșteniri culturale de excepție. De la debutul său în aprilie 1896 și până în prezent, parcursul acestei reviste reflectă însăși evoluția spiritului critic și a metodologiilor de cercetare din spațiul românesc, consolidându-se ca un reper de stabilitate și prestigiu în peisajul academic național.

Acest volum festiv celebrează, așadar, nu doar o cifră impresionantă, ci o stare de spirit: curiozitatea intelectuală care transformă fragmentul de trecut într-o resursă vie pentru înțelegerea prezentului și anticiparea, pe cât este posibil, a ceea ce ar putea să ne rezerve viitorul.

Născută sub egida pionierilor culturii gorjene, precum Alexandru Ștefulescu și Iuliu Moisiu, sub titlul inițial *Publicațiunile Muzeului Județean al Gorjului – Litua*, revista a fost concepută dintr-o necesitate acută de afirmare a identității și valorilor patrimoniale locale. Drumul parcurs de la acel volum inaugural până la seria curentă, *Litua. Studii și cercetări*, a fost unul marcat de reziliență. După perioade de tăcere forțată de vicisitudinile istoriei, reluarea publicării în anul 1978 a marcat o renaștere spirituală, demonstrând o capacitate remarcabilă de adaptare la noile rigori ale timpului, fără a face vreun compromis în privința calității științifice.

Dacă primele ediții erau ancorate în rigoarea istoriografiei clasice și a inventarierii patrimoniului local, astăzi, la borna celor 130 de ani, misiunea revistei este promovarea cercetării interdisciplinare. Într-o eră a cunoașterii tot mai fragmentate, *Litua. Studii și cercetări* și-a asumat rolul de mediator între discipline, înțelegând că fenomenele complexe ale trecutului nu pot fi descifrate printr-o singură lentilă metodologică. În paginile sale, asistăm la o convergență organică între istorie, arheologie, etnografie, geologie, istoria culturii, științe politice etc. Această deschidere către interdisciplinaritate nu este doar o tendință editorială actuală, ci o maturizare necesară a viziunii academice. Prin încurajarea dialogului dintre specialiști din arii conexe, revista a reușit să aducă la lumină interpretări inedite și să redefească standardele de excelență. Dinamica actuală a publicației, dar și

consistența științifică a acesteia, susținută de prezența în baze de date internaționale, demonstrează că fidelitatea față de tradiție poate coexista armonios cu inovația metodologică.

La acest ceas aniversar, ne exprimăm gratitudinea față de toți colaboratorii care au încredințat acestei reviste roadele muncii lor de cercetare. *Litua. Studii și cercetări* rămâne un organism viu, un martor al continuității și un promotor neobosit al integrității academice. Privim spre viitor cu încrederea că revista va continua să fie un catalizator al excelenței, rămânând fidelă misiunii sale de a explora, cu acribie și pasiune, profunzimile cunoașterii umane.

Aprilie 2026

Director,
Cercetător științific I Profesor dr. Constantin-Livian Rădoescu

Redactor șef,
Arheolog expert dr. Dumitru Hortopan

FOREWORD

LITUA – 130 YEARS OF INTELLECTUAL DIALOGUE, SCIENTIFIC RIGOR, AND INTERDISCIPLINARY OPENNESS

The celebration of 130 years since the publication of the first issue of *Litua* represents not only a jubilee of profound significance but also an act of deep reverence for an exceptional cultural legacy. From its debut in April 1896 to the present day, the trajectory of this journal reflects the very evolution of the critical spirit and research methodologies within the Romanian academic sphere, establishing itself as a landmark of stability and prestige in the national scholarly landscape. This festive volume, therefore, celebrates more than just an impressive milestone; it honors an intellectual ethos: the curiosity that transforms fragments of the past into a living resource for understanding the present and, as far as possible, anticipating the future. Founded under the aegis of Gorj County's cultural pioneers, such as Alexandru Ștefulescu and Iuliu Moșil, under the original title *Publicațiunile Muzeului Județean al Gorjului – Litua* (The Publications of the Gorj County Museum – Litua), the journal was conceived from an acute need to assert local identity and patrimonial values. The path from that inaugural volume to the current series, *Litua. Studii și cercetări* (Litua. Studies and Research), has been marked by resilience. Following periods of forced silence imposed by the vicissitudes of history, the resumption of its publication in 1978 marked a spiritual rebirth, demonstrating a remarkable capacity to adapt to the rigors of the modern era without compromising scientific quality.

While the early editions were anchored in the rigor of classical historiography and the inventorying of local heritage, today, at this 130-year milestone, the journal's mission is the promotion of interdisciplinary research. In an era of increasingly fragmented knowledge, *Litua. Studii și cercetări* has assumed the role of a mediator between disciplines, understanding that the complex phenomena of the past cannot be deciphered through a single methodological lens. Within its pages, we witness an organic convergence of history, archaeology, ethnography, geology, cultural history, political science, and beyond.

This openness to interdisciplinarity is not merely a current editorial trend, but a necessary maturation of the academic vision. By encouraging dialogue among specialists from related fields, the journal has succeeded in bringing to light novel interpretations and redefining standards of excellence. The publication's current dynamics, as well as its scientific consistency - bolstered by its inclusion in international databases - demonstrate that fidelity to tradition can coexist harmoniously with methodological innovation.

On this anniversary, we express our gratitude to all the contributors who have entrusted this journal with the fruits of their research. *Litua. Studii și cercetări* remains a living organism, a witness to continuity, and a tireless promoter of academic integrity. We look toward the future with confidence that the journal will continue to be a catalyst for excellence, remaining faithful to its mission of exploring, with meticulousness and passion, the depths of human.

April 2026

Director,
Senior Researcher I Profesor PhD. Constantin-Livian Rădoescu

Editor-in-Chief,
Expert Archaeologist PhD. Dumitru Hortopan